

Då Telemark folkehøgskule vart vigsla

Frå avisa «Norig» - lagt til rette av Tor J. Skarprud

Telemark folkehøgskule flytte i 1914 frå Seljord til Kviteseid. Då skulen byrja hausten 1914 var ikkje bygginga og vølinga av den gamle bustaden ferdig. Men både lærarar og elevar tok alt med tolugt mot. Fyrst sundag 31. januar 1915 vart skulen vigsla. Mange frå Kviteseid og frå andre kommunar møtte fram. Dei med lengst veg, kom dagen før. Olav Gullvåg, redaktøren av bladet «Norig» i Skien, kom dagen før. Han laga eit fyldig referat av vigslinga og skulen. Her tek me med utdrag av det han skreiv.

Han byrjar slik: Me kom med båten til Spjotsodd laurdagskvelden. Då me kom til Folkehøgskulen var soli gått ned og det skomde mot kveld.

Denne fyrste kvelden på Telemark Folkehøgskule er noko av det gildaste eg hev upplivd. Rundt i kring i salar og gangar, høyrdest song og nynning frå gitar og jentur som pynta skulen til innvigingsfesten. Dei hengde upp flagg og sløyfer og kransar av bar og lyng.

Ute var det kald og stjerneklår vinterkveld. Det låg fred yver bygdi, men i dei oppvermde salane på høgskulen var det liv og livsglede.

Sundag, litt etter middag, byrja festen for mange innbedne. Det var eit drusteleg lag der millom andre, desse var med: Kviteseid heradstyre, styret og forstandarskapet i Kviteseid Sparebank, formannen i Bratsberg Amts skolestyre, sokneprestane frå Vinje og Seljord og kapellan Winsnes frå Kviteseid.

Sjøelve storfesten byrja klokka 3 (15). Folk strøymde på så den store festsalen vart reint for liten. Høgskulestyrar Jakob Naadland heldt ei kort tale og slutta med å ynskje alle velkomne. Både då og utyver kvelden blei det songe mykje — særleg høgskulesongar. Sokneprest Halvdan Freihow heldt innvigingstala. Det arbeidet folkehøgskulen gjer, kan ikkje verdsetjast høgt nok, var tråden i tala hans. Han slutta med å lyse velsigning over skulen, lærarar og elevar.

Deretter fortalde Kr. Torp Hansen, formannen i nemni for flytinga, om arbeidet. Med i nemnda var lensmann Sandvik, O. S. Lie, A. Utsund og Tor Vaa. Naadland hadde i 1913 kaupt Utsund av Einar Brauti for 26.000 kroner. Nokre dagar før festen, vart det halde branntakst for husi slik dei var då. Den nye skulebygningen 81.000 kroner, den nyvølde stogebbygningen 22.000 kroner og uthus og sag 21.000 kroner.

Alle tykte skulebygningen var ovleg stilfull og fager og undra seg yver korleis eit so stort arbeid kunne gjerast so snøgt i so vanskeleg tid.

Skulen hadde fenge mange gåvor og tilskot, både små og store. Skulevener i Treungen hadde gjeve 5.000 kroner og vener i Vest-Telemark hadde gjeve god for 15.000 kroner. Kviteseid heradstyre ville yte 500 kroner årleg i fem år og Kviteseid Sparebank gav fyrste året 1.038 kroner. Elles kom mange med mindre gåver, både pengar og anna.

Naadland ville framom alle, nemne Kr. Torp Hansen. «Det han hev vore for meg denne siste sumaren er ikkje godt å få sagt.» Mang ein gong hadde Naadland gjeve vonlaus inn til Torp Hansen, men «når han gjekk utatt, var det stødt med ny vilje. Det var ikkje grensor for det Torp Hansen hadde makta» sa Naadland til slutt.

Songkoret som lærar Gjerde leia, song fleire songar og frk. Haus song solo. Mange tala og bar fram gode ynskje. Formannen i Bratsberg Amtsskolestyre, lærar Tennfoss, tykte det var ei ære og glede både for bygdi og Amtet å få slik fager skule. Tidlegare høgskulelærar Nils Botnen helsa og ynskte den nye skulen alt godt.

Til slutt tala Naadland og avduka den nye fana som skulen hadde fått. Det var Erik Eggen som hadde måla fana. På baksida stod det Telemark folkehøgskule, skipa 1880. På framsida var jotunjenta Gerd frå Skirnesmål måla. Fana fekk mykje ros.

Til slutt vart alle telegramma upplesne og fedrelandssalma songe.